I

(Leģislatīvi akti)

REGULAS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 911/2010

(2010. gada 22. septembris)

par Eiropas Zemes novērošanas programmu (*GMES*) un tās sākotnējām darbībām (2011.–2013.)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 189. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ([1]),

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ([2]),

tā kā:

(1) Eiropadome 2001. gada 15. un 16. jūnija sanāksmē Gēteborgā vienojās par ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, kuras uzdevums ir savstarpēji nostiprināt ekonomikas, sociālo un vides politiku un kura Lisabonas procesu papildināja ar vides dimensiju.

(2) Savā 2007. gada 21. maija Rezolūcijā par Eiropas kosmosa politiku ([3]), kas pieņemta ceturtajā kopīgajā un vienlaicīgajā Eiropas Savienības Padomes un Eiropas Kosmosa aģentūras ministru līmeņa sanāksmē, kura izveidota saskaņā ar Eiropas Kopienas un Eiropas Kosmosa aģentūras pamatnolīgumu ([4]) ("Kosmosa padome"), Padome atzina, ka darbības kosmosā dod reālu un potenciālu ieguldījumu Lisabonas izaugsmes un nodarbinātības stratēģijā, nodrošinot progresīvas tehnoloģijas un pakalpojumus pašlaik topošajai Eiropas zinību sabiedrībai un veicinot Eiropas kohēziju, un uzsvēra, ka kosmoss ir būtisks elements Eiropas Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā.

(3) Rezolūcijā par Eiropas kosmosa politikas virzību ([5]), kas pieņemta 2008. gada 26. septembrī piektajā kopīgajā un vienlaicīgajā Kosmosa padomes sanāksmē, ir uzsvērta vajadzība izstrādāt atbilstīgus ES instrumentus un finansēšanas sistēmas, ņemot vērā kosmosa jomas īpatnības, kā arī vajadzība veicināt šīs jomas vispārējo un ražošanas konkurētspēju un līdzsvarot ražošanas struktūru, kā arī piedāvāt atbilstīgu ilgtermiņa Savienības ieguldījumu ar kosmosu saistītos pētījumos un ilgtspējīgai ar kosmosu saistītu lietojumu darbībai Savienības un tās iedzīvotāju labā, jo īpaši izvērtējot visu ar kosmosu saistītās politikas ietekmi saistībā ar nākamo finanšu plānu.

(4) Eiropas Parlamenta 2008. gada 20. novembra Rezolūcijā par Eiropas kosmosa politiku – kosmosa izpētes attīstība ([6]) ir uzsvērta vajadzība rast piemērotus ES instrumentus un finansēšanas sistēmas Eiropas kosmosa politikai, lai papildinātu līdzekļus, kas paredzēti Eiropas Kopienas Septītajā pamatprogrammā pētniecības, tehnoloģijas attīstības un demonstrējumu jomā (2007.–2013.) ("Septītā pamatprogramma"), un lai tādējādi ļautu dažādiem ekonomikas dalībniekiem plānot savu darbību vidējā termiņā un ilgtermiņā, un uzsvērts, ka nākamajā finanšu shēmā jāņem vērā piemēroti ES instrumenti un finansēšanas sistēmas, lai piedāvātu atbilstīgu ilgtermiņa Savienības ieguldījumu ar kosmosu saistītos pētījumos un ar kosmosu saistītu lietojumu ilgtspējīgai darbībai Savienības un tās iedzīvotāju labā.

([1]) 2010. gada 20. janvāra atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).
([2]) Eiropas Parlamenta 2010. gada 16. jūnija nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2010. gada 13. septembra lēmums.
([3]) OV C 136, 20.6.2007., 1. lpp.
([4]) OV L 261, 6.8.2004., 64. lpp.
([5]) OV C 268, 23.10.2008., 1. lpp.
([6]) OV C 16 E, 22.1.2010., 57. lpp.

(5) Vides un drošības globālā novērošana (*GMES*) ir Zemes novērošanas iniciatīva, ko vada Savienība un ko īsteno partnerībā ar dalībvalstīm un Eiropas Kosmosa aģentūra ("EKA"). Tās galvenais mērķis ir Savienības kontrolē sniegt informācijas pakalpojumus, kas ļauj piekļūt precīziem vides un drošības jomas datiem un informācijai un ir pielāgoti lietotāju vajadzībām. Šādi *GMES* veicinātu labāku inovācijas, pētniecības un tehnoloģiju izstrādes politikas rūpniecības potenciāla izmantošanu Zemes novērošanas jomā. *GMES* vajadzētu būt, *inter alia*, galvenajam rīkam, lai atbalstītu bioloģisko daudzveidību, ekosistēmas pārvaldību, mazinātu klimata pārmaiņas un pielāgotos tām.

(6) Lai ilgtspējīgi sasniegtu *GMES* mērķi, ir jākoordinē dažādo ar *GMES* darbību saistīto partneru darbības, atbilstīgi lietotāju pieprasījumam jāizvērš, jānostiprina un jāizmanto pakalpojumu un novērošanas jauda, neskarot attiecīgos valstu un Eiropas līmeņa drošības ierobežojumus.

(7) Šajā sakarā komitejai būtu jāpalīdz Komisijai koordinēt Savienības, dalībvalstu un starpvaldību aģentūru ieguldījumu *GMES*, pēc iespējas labāk izmantojot pašreizējās iespējas un nosakot trūkumus, kas Savienības līmenī jānovērš. Tai būtu arī jāpalīdz Komisijai uzraudzīt *GMES* saskaņotu īstenošanu. Tai būtu jāuzrauga politikas attīstība un jārada iespējas labākās prakses apmaiņai *GMES*.

(8) Komisijai, kurai palīdz komiteja, vajadzētu būt atbildīgai par *GMES* drošības politikas īstenošanu. Šajā nolūkā būtu jāizveido īpašs komitejas sastāvs ("Drošības padome").

(9) *GMES* vajadzētu būt uz lietotājiem vērstai programmai, un tādēļ lietotāji ir pastāvīgi un efektīvi jāiesaista, jo īpaši attiecībā uz pakalpojumu prasību noteikšanu un apstiprināšanu. Lai *GMES* būtu vērtīgāka lietotājiem, būtu aktīvi jāveicina viņu devums, pastāvīgi apspriežoties ar galalietotājiem no publiskā un privātā sektora. Būtu jāizveido arī tam paredzēta struktūrvienība ("Lietotāju forums"), lai atvieglotu lietotāju prasību noteikšanu, pakalpojumu atbilstības pārbaudi un *GMES* koordinēšanu ar tās lietotājiem publiskajā sektorā.

(10) Lai izveidotu sistēmu, ar ko nodrošina pilnīgu un atklātu piekļuvi *GMES* pakalpojumu sniedzēju iegūtajai informācijai un datiem, kas apkopoti, izmantojot *GMES* infrastruktūru, vienlaikus nodrošinot šīs informācijas un datu nepieciešamo aizsardzību, Komisijai vajadzētu būt pilnvarotai pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību ("LESD") 290. pantu, ņemot vērā reģistrēšanas un licencēšanas nosacījumus *GMES* lietotājiem un kritērijus, saskaņā ar kuriem ierobežo piekļuvi *GMES* datiem un informācijai, vienlaikus ņemot vērā *GMES* nepieciešamās informācijas sniedzēju datu un informēšanas politiku un neskarot valstu noteikumus un procedūras, ko piemēro kosmosa jomā un *in situ* infrastruktūrām, kuras atrodas valstu pārziņā. Ir īpaši svarīgi, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, atbilstīgi apspriestos, tostarp ekspertu līmenī.

(11) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas un, pamatojoties uz to, pieņemto deleģēto aktu īstenošanai, Komisijai būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras, saskaņā ar kurām tā pieņem īpašus pasākumus, lai ierobežotu piekļuvi *GMES* pakalpojumu sniedzēju iegūtajai informācijai un datiem, kas apkopoti, izmantojot *GMES* infrastruktūru, tostarp atsevišķus pasākumus, kuros ņem vērā attiecīgās informācijas un datu konfidencialitāti. Komisijai būtu jāpiešķir arī īstenošanas pilnvaras, lai tā koordinētu dalībvalstu iemaksas un iespējamo sinerģiju ar attiecīgajiem valstu, Savienības un starptautiskajā līmenī īstenotajiem pasākumiem, noteiktu maksimālo līdzfinansējuma daļu dotācijās, pieņemtu pasākumus, ar ko nosaka tehniskās prasības, lai nodrošinātu sistēmas kontroli un vienga-balainību *GMES* kosmosa komponentes programmā un kontrolētu piekļuvi tehnoloģijām, kas nodrošina minētās programmas drošību, kā arī šo tehnoloģiju izmantošanu, un lai tā pieņemtu *GMES* gada darba programmu.

Saskaņā ar LESD 291. pantu normas un vispārīgos principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kas attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru piemērošanu, nosaka jau iepriekš ar regulu, kuru pieņem saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru. Līdz šīs jaunās regulas pieņemšanai turpina piemērot Padomes Lēmumu 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību ([1]), izņemot regulatīvo kontroles procedūru, kura nav jāpiemēro.

(12) Ņemot vērā to, ka *GMES* pamatu veido partnerība starp Savienību, EKA un dalībvalstīm, Komisijai vajadzētu būt pilnvarotai turpināt dialogu, kas nesen sākts ar EKA un dalībvalstīm, kurām pieder attiecīgie kosmosa resursi.

(13) *GMES* pakalpojumi ir vajadzīgi, lai rosinātu privāto sektoru pastāvīgi lietot informācijas avotus, tādējādi pakalpojumu sniedzējiem – daudzi no kuriem ir mazie un vidējie uzņēmumi (MVU) – atvieglojot inovāciju un tādējādi radot pievienotu vērtību.

([1]) OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

(14) *GMES* ietver gan izstrādi, gan darbības. Trešajos orientējošajos norādījumos, kas pieņemti Kosmosa padomes 2005. gada 28. novembra sanāksmē, attiecībā uz darbībām *GMES* īstenošanā atbalstīta pakāpeniska pieeja, kuras pamatā ir skaidri noteiktas prioritātes, un sākumā paredzēts izstrādāt paātrinātos pakalpojumus trijās jomās: reaģēšana ārkārtas situācijās, zemes novērošana un jūras vides novērošanas pakalpojumi.

(15) Pirmos funkcionālos pakalpojumus reaģēšanas ārkārtas situācijās un zemes novērošanas jomā finansēja kā sagatavošanās darbības saskaņā ar 49. panta 6. punkta b) apakšpunktu Padomes Regulā (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 (2002. gada 25. jūnijs) par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienu vispārējam budžetam [1], (turpmāk "Finanšu regula").

(16) Papildus izstrādes darbībām, ko finansē saistībā ar kosmosa tematisko jomu, kas ietverta Septītajā pamatprogrammā, 2011.–2013. gadā nepieciešama Savienības rīcība, lai nodrošinātu turpinājumu sagatavošanās darbībām un nostiprinātu pastāvīgākus funkcionālus pakalpojumus jomās, kas ir svarīgas vides politikas pareizai izstrādei un īstenošanai.

(17) 2008. gada 12. novembra paziņojumā "Vides un drošības globālais monitorings (*GMES*): mēs rūpējamies par drošu planētu" Komisija izklāstīja savu pieeju *GMES* valdībai un finansēšanai un norādīja, ka ir iecerējusi deleģēt *GMES* tehnisko īstenošanu specializētām struktūrām, tostarp *GMES* kosmosa komponenti – Eiropas Kosmosa aģentūrai, ņemot vērā tās unikālo pozīciju un zināšanas.

(18) Komisijai vajadzības gadījumā *GMES* pakalpojumu tehniskās īstenošanas koordinēšana būtu jāuztic kompetentām Savienības struktūrām vai starpvaldību organizācijām, piemēram, Eiropas Vides aģentūrai un Eiropas Vidēja termiņa laika prognožu centram.

(19) Lai koordinētu Savienības un tās dalībvalstu spēju labāk sagatavoties, reaģēt un atgūties no dabas un cilvēka izraisītām katastrofām, kas bieži vien nelabvēlīgi ietekmē vidi, nepieciešami funkcionāli pakalpojumi ārkārtas situāciju pārvaldības un humānās reaģēšanas jomā. Klimata pārmaiņu dēļ varētu palielināties ārkārtas situāciju skaits, tāpēc, lai atbalstītu pasākumus, ar ko nodrošina pielāgošanos klimata pārmaiņām, *GMES* būs ļoti liela nozīme. Tāpēc *GMES* pakalpojumiem būtu jānodrošina ģeotelpiskā informācija, lai atbalstītu darbības, reaģējot ārkārtas situācijās un sniedzot humāno palīdzību.

(20) Zemes novērošanas pakalpojumi ir svarīgi, lai novērotu bioloģisko daudzveidību un ekosistēmas, un nodrošina atbalstu pasākumiem, ar ko mazina klimata pārmaiņas un pielāgojas tām, un daudzu un dažādu resursu un politikas jomu vadībai – lielākoties tās saistītas ar dabas vidi: augsni, ūdeni, lauksaimniecību, mežiem, enerģētiku un komunālajiem pakalpojumiem, apbūvētām vietām, atpūtas iespējām, infrastruktūru un transportu. Funkcionālie zemes novērošanas pakalpojumi ir nepieciešami kā Eiropas, tā pasaules līmenī, un tos izstrādā sadarbībā ar dalībvalstīm, trešām valstīm Eiropā un partneriem ārpus Eiropas, un ar ANO.

(21) *GMES* pakalpojumi jūras vides jomā ir svarīgi, lai veicinātu integrētas iespējas Eiropas līmenī līdzdarboties okeāna attīstības prognozēšanā un novērošanā un lai izstrādātu nākotnes būtiskos klimata rādītājus. Tiem ir būtiska nozīme klimata pārmaiņu un jūras vides novērošanā, kā arī transporta politikas veicināšanā.

(22) Atmosfēras novērošanas pakalpojumi ir svarīgi gaisa kvalitātes un atmosfēras ķīmiskā sastāva novērojumos. Tāpat tiem ir būtiska nozīme klimata pārmaiņu novērošanā un nākotnes būtisko klimata rādītāju noteikšanā. Informācijai par atmosfēras stāvokli jābūt pieejamai regulāri gan reģionālā, gan starptautiskā līmenī.

(23) Nozīmīgu *GMES* iniciatīvas daļu veido drošības pakalpojumi. Eiropa iegūs no kosmosa un *in situ* resursu izmantošanas, atbalstot to pakalpojumu īstenošanu, ar kuriem tiek risinātas problēmas, kas Eiropu pašlaik skar drošības jomā, jo īpaši saistībā ar robežu kontroli, kuģošanas uzraudzību un atbalstu Savienības ārējām darbībām.

(24) Klimata pārmaiņu novērošana veicinātu šo pārmaiņu ietekmes mazināšanu un pielāgošanos tām. Tai jo īpaši būtu jāveicina būtisku klimata rādītāju, klimata novērtējumu un prognožu sagatavošana mērogā, kas atbilst tam, lai mazinātu klimata pārmaiņas un pielāgotos tām, kā arī attiecīgo pakalpojumu sniegšana.

(25) To funkcionālo pakalpojumu sniegšana, ko finansē saskaņā ar šo regulu, ir atkarīga no piekļuves datiem, ko vāc, izmantojot kosmosa infrastruktūru un gaisā, jūrā un uz zemes izvietotas iekārtas (*in situ* infrastruktūru), un izpētes programmas. Tāpēc, pilnībā ievērojot subsidiaritātes un proporcionalitātes principu, būtu jānodrošina, lai nepieciešamie dati būtu pieejami, un vajadzības gadījumā var atbalstīt, ka papildus pašreizējām Savienības un valstu darbībām tiek apkopoti *in situ* dati. Ir jānodrošina nepārtraukta vajadzīgās *in situ* un kosmosa novērošanas infrastruktūras pieejamība, tostarp kosmosa infrastruktūras, ko īpaši izstrādā *GMES* vajadzībām EKA *GMES* kosmosa komponentes programmā (*Sentinels*). Pirmo *Sentinels* sākotnējās darbības posmam būtu jāsākas 2012. gadā.

[1] OV L 248, 16.9.2002., 1. lpp.

(26) Komisijai būtu jānodrošina ar *GMES* saistīto Septītās pamatprogrammas pētniecības un attīstības darbību savstarpējā papildināmība, Savienības ieguldījums *GMES* sākotnējās darbībās, *GMES* partneru un jau pastāvošo struktūru, piemēram, Eiropas datu centru, darbība.

(27) *GMES* sākotnējās darbības būtu jāīsteno saskanīgi ar pārējām attiecīgajām Savienības politikas jomām, instrumentiem un rīcību, jo īpaši ar vides, drošības, konkurētspējas un inovācijas, kohēzijas, pētniecības, transporta, konkurences un starptautiskās sadarbības politiku, Eiropas Globālās navigācijas satelītu sistēmu (*GNSS*) programmu un personas datu aizsardzību. Turklāt vajadzētu saglabāt *GMES* datu atbilsmi dalībvalstu telpiskajiem atsauces datiem, un būtu jāatbalsta tās telpiskās informācijas infrastruktūras izstrāde Savienībā, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2007/2/EK (2007. gada 14. marts), ar ko izveido Telpiskās informācijas infrastruktūru Eiropas Kopienā (*INSPIRE*) [1]. *GMES* būtu jāpapildina arī kopējā vides informācijas sistēma (*SEIS*) un Savienības darbības reaģēšanai ārkārtas situācijās.

(28) *GMES* un tās sākotnējās darbības būtu jāuzskata par Eiropas ieguldījumu Zemes novērošanas sistēmu globālās sistēmas (*GEOSS*) attīstībā, kas izveidota saistībā ar Zemes novērošanas darba grupu (*GEO*).

(29) Līgumā par Eiropas Ekonomikas zonu un pamatlīgumos ar kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm ir paredzēta šo valstu dalība Savienības programmās. Noslēdzot starptautiskus nolīgumus ar attiecīgu mērķi, būtu jādara iespējama arī citu trešo valstu dalība.

(30) Ar šo regulu visam *GMES* sākotnējās darbības laikam paredz finansējumu EUR 107 miljonu apjomā, kas budžeta lēmējinstitūcijai ikgadējās budžeta procedūras laikā ir galvenā atsauce, kā paredzēts 37. punktā Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas Iestāžu nolīgumā (2006. gada 17. maijs) par budžeta disciplīnu un pareizu finanšu pārvaldību [2] ("Iestāžu nolīgums"). Paredzēts, ka šo finansējumu papildinās EUR 209 miljoni no Septītās pamatprogrammas kosmosa tematiskās jomas pētniecības darbībām, kas papildina *GMES* sākotnējās darbības, kuras būtu jāveic saskaņā ar atbilstīgiem noteikumiem un lēmumu pieņemšanas procedūrām Septītajā pamatprogrammā. Šie abi finansējuma avoti būtu jāpārvalda koordinēti, lai nodrošinātu pastāvīgu attīstību *GMES* īstenošanā.

(31) Minētais finansējums atbilst 2007.–2013. gada daudzgadu finanšu shēmas ("DFS") 1.a izdevumu apakškategorijas maksimālajam apjomam, taču 1.a apakškategorijā saglabātā rezerve 2011.–2013. gadam ir ļoti maza. Būtu jāuzsver, ka gada apjoms tiks noteikts ikgadējā budžeta procedūrā saskaņā ar Iestāžu nolīguma 37. punktu.

(32) Ja iespējams, būtu jāpiešķir papildu finansējums, lai vēl pašreizējā DFS varētu paredzēt saistību apropriācijas kosmosa komponentei. Līdzekļi būtu nepieciešami *Sentinel* satelītu A sērijas ekspluatācijai, B sērijas palaišanai, kā arī svarīgāko sastāvdaļu iegādei *Sentinel* satelītu C sērijai.

(33) Tādēļ Komisijai, ņemot vērā pašreizējās DFS starpposma pārskatu, pirms 2010. gada beigām būtu jāizvērtē iespēja paredzēt papildu finansējumu *GMES* Savienības kopējā budžetā saistībā ar 2007.–2013. gada DFS.

(34) Jautājums par papildu finansējuma piešķiršanu šajā regulā noteiktajiem pasākumiem, pārsniedzot jau piešķirto finansējumu EUR 107 miljonu apjomā, būtu jāiekļauj diskusijās par Eiropas turpmāko politiku kosmosa jomā, jo īpaši iepirkumiem un pārvaldību.

(35) Komisijai 2011. gada pirmajā pusgadā būtu jāiesniedz arī ilgtermiņa finansēšanas stratēģija nākamajai DFS, neraugoties uz to, kāds būs iznākums sarunās par DFS 2014.–2020. gadam.

(36) Komisijai finanšu plānošanas procesā būtu jāpanāk, ka gan *GMES* sākotnējo darbību posmā (2011.–2013. g.), gan pēc šā termiņa beigām tiek saglabāta datu nepārtrauktība un ka pakalpojumus varētu izmantot bez pārtraukumiem un ierobežojumiem.

(37) Saskaņā ar Finanšu regulu dalībvalstīm, trešām valstīm un starptautiskajām organizācijām vajadzētu būt iespējai dot ieguldījumu programmās, pamatojoties uz attiecīgiem nolīgumiem.

(38) *GMES* informācijai vajadzētu būt pilnībā un atklāti pieejamai, neskarot attiecīgos ierobežojumus drošības apsvērumu dēļ vai dalībvalstu un citu organizāciju, kas sniedz datus un informāciju *GMES*, politiku informācijas sniegšanas jomā. Tas ir vajadzīgs, lai veicinātu to, ka Zemes novērošanas datus un informāciju lieto un ar tiem dalās saskaņā ar *SEIS*, *INSPIRE* un *GEOSS* principiem. Nodrošinot pilnīgu un atklātu piekļuvi datiem, būtu jāņem vērā arī pašreizējā komerciālā informācija un būtu jāveicina spēcīgāki Zemes novērošanas pakalpojumu tirgi Eiropā, jo īpaši pakārtotās nozarēs, šādi palielinot izaugsmi un nodarbinātību.

[1] OV L 108, 25.4.2007., 1. lpp.
[2] OV C 139, 14.6.2006., 1. lpp.

(39) Saskaņā ar Komisijas 2009. gada 28. oktobra paziņojumu "Vides un drošības globālais monitorings (*GMES*): kosmosa komponentes uzdevumi un nākamie pasākumi" būtu jānodrošina pilnīgas un atklātas datu pieejamības politika attiecībā uz *Sentinel*, izmantojot bezmaksas licencēšanu un piekļuves iespējas tiešsaistē un ņemot vērā drošības apsvērumus. Šādas pieejas mērķis ir palielināt *Sentinel* datu izmantošanu pēc iespējas plašākā lietotāju lokā un veicināt to, ka galalietotājs saņem informāciju, kuras pamatā ir Zemes novērošanas dati.

(40) Lai varētu izdarīt atkārtotus pielāgojumus, būtu jāuzrauga un jāizvērtē darbības, ko finansē saskaņā ar šo regulu.

(41) Būtu jāveic arī atbilstīgi pasākumi, lai nepieļautu nelikumības un krāpšanu, kā arī pasākumi, lai atgūtu zaudētos nepamatoti izmaksātos vai nepareizi izlietotos līdzekļus, saskaņā ar Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību [1], Padomes Regulu (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām [2], un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 (1999. gada 25. maijs) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) [3].

(42) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi – proti, izveidot *GMES* un noteikt tās sākotnējās darbības – nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, jo *GMES* sākotnējās darbības būs saistītas ar visas Eiropas dalību un būs atkarīgas no pakalpojumu koordinētas sniegšanas visās dalībvalstīs, un koordinācija jāveic Savienības līmenī, un to, ka minētās rīcības mēroga dēļ šo mērķi var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai, jo īpaši attiecībā uz Komisijas kā dalībvalstu darbību koordinatores lomu,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu izveido Eiropas Zemes novērošanas programmu, kas dēvēta par *GMES*, un noteikumus tās sākotnējo darbību īstenošanai 2011.–2013. gadā.

2. pants

GMES darbības joma

1. *GMES* programma pamatojas uz pētniecības darbībām, ko veic saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1982/2006/EK par Eiropas Kopienas Septīto pamatprogrammu pētniecībai, tehnoloģiju attīstībai un demonstrējumu pasākumiem (2007. līdz 2013. gads) [4], un EKA *GMES* Kosmosa komponentes programmu.

2. *GMES* programmā ir:

a) pakalpojumu komponente, kas nodrošina piekļuvi informācijai, sniedzot atbalstu šādām jomām:

— atmosfēras novērošana,

— klimata pārmaiņu novērošana, lai veicinātu pielāgošanos tām un stratēģijas to mazināšanai,

— ārkārtas situāciju pārvaldība,

— zemes novērošana,

— jūras vides novērošana,

— drošība;

b) kosmosa komponente, kas a) apakšpunktā minētajās pakalpojumu jomās nodrošina ilgtspējīgus novērojumus no kosmosa;

c) *in situ* komponente, kas a) apakšpunktā minētajās pakalpojumu jomās nodrošina novērojumus no gaisā, jūrā un uz zemes izvietotām iekārtām.

3. pants

***GMES* sākotnējās darbības (2011.–2013.)**

1. *GMES* sākotnējās darbības veic 2011.–2013. gadā, un tās var būt saistītas ar darbībām šādās jomās:

1) pakalpojumu jomas, kas minētas 2. panta 2. punkta a) apakšpunktā;

2) atbalsta pasākumi, lai lietotāji izmantotu pakalpojumus;

3) piekļuve datiem;

4) atbalsts *in situ* datu apkopošanai;

5) *GMES* kosmosa komponente.

2. Šā panta 1. punktā minēto darbību mērķi noteikti pielikumā.

[1] OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp.
[2] OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.
[3] OV L 136, 31.5.1999., 1. lpp.
[4] OV L 412, 30.12.2006., 1. lpp.

4. pants

Organizatoriski jautājumi

1. Komisija nodrošina *GMES* programmas koordināciju ar darbībām valstu, Savienības un starptautiskā līmenī, jo īpaši ar *GEOSS*. *GMES* īstenošanas un darbības pamatā ir partnerības starp Savienību un dalībvalstīm, ievērojot to attiecīgos noteikumus un procedūras. Dalībvalstu brīvprātīgās iemaksas un iespējamās sinerģijas ar attiecīgajām valstu, Savienības un starptautiskajām iniciatīvām koordinēt saskaņā ar 16. panta 5. punktā minēto konsultēšanās procedūru.

2. Komisija pārvalda līdzekļus, kas piešķirti darbībām, uz kurām attiecas šī regula, saskaņā ar Finanšu regulu un 16. panta 4. punktā minēto vadības procedūru. Tā nodrošina *GMES* programmas savstarpēju papildināmību un saderību ar citām attiecīgajām Savienības politikas jomām, instrumentiem un rīcību, jo īpaši tiem, kas saistīti ar vidi, drošību, konkurētspēju un inovāciju, kohēzijas, pētniecības programmām (jo īpaši Septītās pamatprogrammas darbībām, kas saistītas ar *GMES*, neskarot Lēmumu Nr. 1982/2006/EK), transporta un konkurences, kā arī starptautiskās sadarbības politiku, Eiropas Globālās navigācijas satelītu sistēmu (*GNSS*) programmām, personas datu aizsardzību un pašlaik spēkā esošajiem intelektuālā īpašuma tiesību aktiem, Direktīvu 2007/2/EK, kopīgo vides informācijas sistēmu (*SEIS*) un Savienības darbībām reaģēšanai ārkārtas situācijās.

3. Tā kā *GMES* ir uz lietotājiem vērsta programma, Komisija nodrošina, ka pakalpojumu specifikācijas atbilst lietotāju vajadzībām. Tādēļ tā izstrādā pārredzamu mehānismu pastāvīgai lietotāju iesaistīšanai un konsultēšanai, šādi radot iespēju noteikt lietotāju prasības Savienības un valsts līmenī. Komisija nodrošina koordināciju ar attiecīgajiem lietotājiem, kas pārstāv publisko sektoru, dalībvalstīs, trešās valstīs un starptautiskās organizācijās. Datu pakalpojumu prasības Komisija nosaka neatkarīgi pēc apspriešanās ar Lietotāju forumu.

4. *GMES* kosmosa komponentes tehnisko koordināciju un īstenošanu uztic EKA, attiecīgos gadījumos paļaujoties uz Eiropas Organizāciju meteoroloģisko satelītu izmantošanai (*EUMETSAT*).

5. Komisija vajadzības gadījumā uztic *GMES* pakalpojumu tehniskās īstenošanas koordināciju kompetentām Savienības struktūrām vai starpvaldību organizācijām.

5. pants

Pakalpojumu sniegšana

1. Komisija veic piemērotus pasākumus, lai nodrošinātu efektīvu konkurenci *GMES* pakalpojumu sniegšanas jomā un veicinātu MVU dalību. Komisija atvieglo *GMES* pakalpojumu izmantošanu, lai attīstītu pakārtotās nozares.

2. *GMES* pakalpojumus sniedz decentralizēti, lai vajadzības gadījumā iekļautu pašreizējo Eiropas līmeņa kosmosa infrastruktūru, *in situ* un atsauces datu apkopošanu un dalībvalstu iespējas, šādi novēršot darbību dublēšanos. Novērš tādu jaunu datu iegādi, kuri dublē pašreizējos avotus, izņemot, ja pašreizējo vai atjaunojamo datu kopumu izmantošana ir tehniski neiespējama vai nerentabla.

3. Komisija, ņemot vērā Lietotāju foruma atzinumu, var noteikt vai apstiprināt atbilstīgas procedūras, lai saistībā ar *GMES* programmu sertificētu datu sagatavošanu. Šādas procedūras ir pārredzamas, uzticamas un pārbaudāmas, lai nodrošinātu autentiskumu, izsekojamību un datu pilnīgumu lietotājiem. Šādu procedūru īstenošanu Komisija nodrošina, izmantojot ar *GMES* pakalpojumu operatoriem noslēgto līgumu noteikumus.

4. Komisija ik gadu ziņo par šā panta īstenošanas rezultātiem.

6. pants

Savienības finansējuma formas

1. Savienības finansējumam var būt šādas juridiskās formas:

a) deleģēšanas nolīgumi;

b) dotācijas;

c) publiskā iepirkuma līgumi.

2. Piešķirot Savienības finansējumu, nodrošina īstenu konkurenci, pārredzamību un vienlīdzīgu attieksmi. Pamatotos gadījumos Savienības dotācijām var būt konkrētas formas, tostarp partnerības pamatlīgumi vai līdzfinansējums darbības dotācijām vai dotācijām, ko piešķir atsevišķām darbībām. Uz darbības dotācijām, ko saņem struktūras, kuras īsteno Eiropas vispārējas nozīmes mērķus, neattiecas Finanšu regulas samazināšanas noteikumi. Maksimālo līdzfinansējuma daļu dotācijās nosaka saskaņā ar 16. panta 4. punktā minēto vadības procedūru.

3. Pēc līgumslēgšanas tiesību piešķiršanas Komisija sniedz ziņojumu par Savienības līdzekļu piešķiršanu visām 3. panta 1. punktā minētajām darbībām un par izvērtēšanu un iepirkumu konkursu, kā arī to līgumu rezultātiem, kuri noslēgti saskaņā ar šo pantu.

7. pants

Trešo valstu dalība

Darbībās, kas minētas 3. pantā, var piedalīties šādas valstis:

1) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) valstis, kas ir EEZ līguma puses saskaņā ar EEZ līguma nosacījumiem;

2) kandidātvalstis, kā arī potenciālās kandidātvalstis, kuras iesaistītas stabilizācijas un asociācijas procesā, atbilstīgi ar šīm valstīm noslēgtajiem pamatlīgumiem vai asociācijas nolīguma protokolam par vispārīgiem principiem šo valstu dalībai Savienības programmās;

3) Šveices Konfederācija, citas 1. un 2. punktā neminētas valstis un starptautiskas organizācijas saskaņā ar nolīgumiem, ko Savienība atbilstīgi LESD 218. pantam noslēgusi ar šīm trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām un kur paredzēti nosacījumi un sīki izstrādāti noteikumi par to dalību.

8. pants

Finansējums

1. Šīs regulas 3. panta 1. punktā minēto darbību veikšanai paredzētais finansējums ir EUR 107 miljoni.

2. Apropriācijas ik gadu apstiprina budžeta lēmējinstitūcija, nepārsniedzot DFS noteiktās robežas.

3. Trešās valstis vai starptautiskās organizācijas *GMES* programmai var piešķirt papildu finansējumu.

Šā punkta pirmajā daļā minētos papildu līdzekļus uzskata par piešķirtiem ieņēmumiem saskaņā ar Finanšu regulas 18. pantu.

9. pants

***GMES* datu un informēšanas politika**

1. Datu un informēšanas politikai, ko īsteno attiecībā uz darbībām, kuras finansē saskaņā ar *GMES* programmu, ir šādi mērķi:

a) veicināt *GMES* informācijas un datu lietošanu un dalīšanos ar tiem;

b) panākt, lai informācija, ko ieguvuši *GMES* pakalpojumu sniedzēji, un dati, kuri savākti, izmantojot *GMES* infrastruktūru, būtu pilnībā un atklāti pieejami, ievērojot attiecīgus starptautiskos nolīgumus, drošības ierobežojumus un licencēšanas nosacījumus, tostarp lietotāju licenču reģistrēšanu un atzīšanu;

c) nostiprināt Zemes novērošanas pakalpojumu tirgus Eiropā, jo īpaši pakārtotajās nozarēs, lai nodrošinātu izaugsmi un jaunas darba vietas;

d) veicināt *GMES* datu un informācijas sniegšanas ilgtspēju un nepārtrauktību;

e) atbalstīt Eiropas pētniecības, tehnoloģijas un inovāciju nozares pārstāvjus.

2. Lai izveidotu struktūru, ar ko nodrošina 1. punkta b) apakšpunktā minētā *GMES* informācijas un datu sniegšanas politikas mērķa sasniegšanu, vienlaikus garantējot nepieciešamo aizsardzību *GMES* pakalpojumu sniedzēju sagatavotajai informācijai un datiem, kas apkopoti, izmantojot *GMES* infrastruktūru, Komisija, izmantojot deleģētos aktus saskaņā ar 10. pantu un ievērojot 11. un 12. pantā paredzētos nosacījumus, var pieņemt turpmāk izklāstītos pasākumus, ņemot vērā *GMES* nepieciešamās informācijas sniedzēju datu un informēšanas politiku un neskarot valstu noteikumus un procedūras, ko piemēro kosmosa jomā un *in situ* infrastruktūrām, kas atrodas valstu pārziņā:

a) pasākumi, ar ko nosaka reģistrēšanas un licencēšanas nosacījumus *GMES* lietotājiem;

b) pasākumi, ar ko nosaka kritērijus, lai ierobežotu piekļuvi *GMES* pakalpojumu sniedzēju sagatavotajai informācijai un datiem, kas apkopoti, izmantojot *GMES* infrastruktūru.

10. pants

Deleģēšanas kārtība

1. Pilnvaras pieņemt 9. panta 2. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir līdz 2013. gada 31. decembrim.

2. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to vienlaikus paziņo Eiropas Parlamentam un Padomei.

3. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot 11. un 12. pantā minētos nosacījumus.

11. pants

Deleģējuma atsaukšana

1. Eiropas Parlaments vai Padome var atsaukt 9. panta 2. punktā minēto pilnvaru deleģējumu.

2. Iestāde, kura ir sākusi iekšēju procedūru, lai pieņemtu lēmumu par deleģēto pilnvaru atsaukšanu, pirms galīgā lēmuma pieņemšanas par to savlaicīgi informē otru iestādi un Komisiju, norādot, kuras deleģētās pilnvaras varētu tikt atsauktas, un minot iespējamos atsaukšanas iemeslus.

3. Ar atsaukšanas lēmumu tiek izbeigta minētajā lēmumā norādīto pilnvaru deleģēšana. Lēmums stājas spēkā nekavējoties vai tajā norādītajā vēlākajā datumā. Tas neskar jau spēkā esošo deleģēto aktu derīgumu. Lēmumu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

12. pants

Iebildumi pret deleģētajiem aktiem

1. Eiropas Parlaments vai Padome var izteikt iebildumus pret deleģēto aktu divu mēnešu laikā no tā paziņošanas dienas.

Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo periodu pagarina par diviem mēnešiem.

2. Ja pēc minētā termiņa ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus pret deleģēto aktu, to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* un tas stājas spēkā šajā izdevumā minētajā datumā.

Deleģēto aktu var publicēt *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* un tas var stāties spēkā pirms minētā termiņa beigām, ja gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu necelt iebildumus.

3. Ja Eiropas Parlaments vai Padome pauž iebildumus pret pieņemto deleģēto aktu, tas nestājas spēkā. Iestāde, kas iebilst pret deleģēto aktu, paskaidro iebildumu iemeslus.

13. pants

Īstenošanas pasākumi attiecībā uz datu un informācijas sniegšanas politikuun *GMES* komponenšu un informācijas drošības pārvaldību

1. Pamatojoties uz 9. panta 2. punkta b) apakšpunktā minētajiem kritērijiem, Komisija saskaņā ar 16. panta 3. punktā minēto regulatīvo procedūru pieņem īpašus pasākumus, ar ko ierobežo piekļuvi *GMES* pakalpojumu sniedzēju sagatavotajai informācijai un datiem, kuri apkopoti, izmantojot *GMES* infrastruktūru.

2. Komisija nodrošina kopējo koordināciju attiecībā uz *GMES* komponenšu un pakalpojumu drošību, ņemot vērā vajadzību uzraudzīt visas programmas daļas un integrēt tajās drošības prasības, neskarot valstu noteikumus un procedūras, ko piemēro kosmosa jomā un *in situ* infrastruktūrām, kas atrodas valstu pārziņā. Komisija saskaņā ar 16. panta 3. punktā minēto regulatīvo procedūru jo īpaši pieņem pasākumus, ar ko nosaka tehniskās prasības, lai nodrošinātu sistēmas kontroli un viengabalainību *GMES* kosmosa komponentes programmā un kontrolētu piekļuvi tehnoloģijām, kas nodrošina minētās programmas drošību, kā arī šo tehnoloģiju izmantošanu.

14. pants

Uzraudzība un vērtēšana

1. Komisija uzrauga un izvērtē 3. panta 1. punktā minēto darbību īstenošanu.

2. Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai starpposma izvērtējuma ziņojumu līdz 2012. gada 31. decembrim un *ex-post* izvērtējuma ziņojumu līdz 2015. gada 31. decembrim.

15. pants

Īstenošanas pasākumi

1. Atbilstīgi Finanšu regulas 110. pantam un 90. un 166. pantam Komisijas Regulā (EK, Euratom) Nr. 2342/2002 (2002. gada 23. decembris), ar ko paredz īstenošanas kārtību Padomes Regulai (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienu vispārējam budžetam [1], Komisija saskaņā ar šīs regulas 16. panta 4. punktā minēto vadības procedūru pieņem gada darba programmu.

2. No *GMES* programmai piešķirtā finansējuma var segt arī izdevumus, kas saistīti ar sagatavošanās, uzraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas darbībām, kuras tieši vajadzīgas *GMES* programmas pārvaldībai un tās mērķu sasniegšanai, jo īpaši izdevumus, kas saistīti ar pētījumiem, sanāksmēm, informēšanas un publicitātes darbībām, kā arī visus citus tehniskās un administratīvās palīdzības izdevumus, kas Komisijai var rasties, pārvaldot *GMES* programmu.

[1] OV L 357, 31.12.2002., 1. lpp.

16. pants

GMES komiteja

1. Komisijai palīdz komiteja (*GMES* komiteja).

2. *GMES* komiteja var tikties dažādos sastāvos, lai risinātu konkrētus jautājumus, jo īpaši ar drošību saistītus jautājumus ("Drošības padome").

3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5. un 7. pantu, ņemot vērā minētā lēmuma 8. pantu.

Lēmuma 1999/468/EK 5. panta 6. punktā paredzētais termiņš ir divi mēneši.

4. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 4. un 7. pantu, ņemot vērā minētā lēmuma 8. pantu.

Lēmuma 1999/468/EK 4. panta 3. punktā paredzētais termiņš ir divi mēneši.

5. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 3. un 7. pantu, ņemot vērā minētā lēmuma 8. pantu.

17. pants

Lietotāju forums

1. Ar šo izveido īpašu struktūrvienību – Lietotāju forumu. Tas sniedz padomus Komisijai attiecībā uz prasībām, ko piemēro lietotāju noteikšanai un apstiprināšanai, un *GMES* programmas publiskās lietošanas koordinēšanu.

2. Lietotāju forumu vada Komisija. To veido dalībvalstu iecelti *GMES* lietotāji publiskajā sektorā.

3. Lietotāju foruma sekretariātu nodrošina Komisija.

4. Lietotāju forums pieņem savu reglamentu.

5. *GMES* komiteju pilnībā informē par Lietotāju foruma sniegtajiem padomiem *GMES* programmas īstenošanā.

18. pants

Savienības finanšu interešu aizsardzība

1. Komisija nodrošina, lai, īstenojot saskaņā ar šo regulu finansētas darbības, būtu aizsargātas Savienības finanšu intereses, piemērojot preventīvus pasākumus pret krāpšanu, korupciju un visām citām nelikumīgajām darbībām, veicot iedarbīgas pārbaudes un atgūstot nepamatoti izmaksātas summas, un, ja tiek konstatētas nelikumības, piemērojot iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas saskaņā ar Regulu (EK, Euratom) Nr. 2988/95, Regulu (Euratom, EK) Nr. 2185/96 un Regulu (EK) Nr. 1073/1999.

2. Attiecībā uz Savienības darbībām, ko finansē saskaņā ar šo regulu, Regulas (EK, Euratom) Nr. 2988/95 1. panta 2. punkta nozīmē "pārkāpums" ir jebkurš Savienības tiesību aktu noteikumu pārkāpums vai līgumsaistību neievērošana, ko izraisa kāda saimnieciskās darbības subjekta rīcība vai nolaidība, kas kaitē vai varētu kaitēt Eiropas Savienības vispārējam budžetam, radot nepamatotus izdevumus.

3. No šīs regulas izrietošie nolīgumi, tostarp ar iesaistītām trešām valstīm un starptautiskajām organizācijām noslēgtie nolīgumi, paredz uzraudzību un finanšu kontroli, ko veic Komisija vai jebkurš tās pilnvarots pārstāvis, un Revīzijas palātas revīziju, ko vajadzības gadījumā veic uz vietas.

19. pants

Spēkā stāšanās

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2010. gada 22. septembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
J. BUZEK

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
O. CHASTEL

PIELIKUMS

GMES SĀKOTNĒJO DARBĪBU (2011.–2013.) MĒRĶI

Šīs regulas 3. panta 1. punktā minētajām darbībām ir šādi mērķi:

1) ar reaģēšanu ārkārtas situācijās saistītie pakalpojumi, kas pamatojas uz pašreizējām darbībām Eiropā, nodrošina, lai Zemes novērošanas dati un atvasinātie produkti būtu pieejami ātrās reaģēšanas jomas dalībniekiem starptautiskā, Eiropas, valsts un reģionālā līmenī attiecībā uz dažādu veidu katastrofām, tostarp meteoroloģiskiem apdraudējumiem (ieskaitot vētras, ugunsgrēkus un plūdus), ģeofizikāliem apdraudējumiem (ieskaitot zemestrīces, cunami, vulkānu izvirdumus un nogruvumus), apzinātām un nejaušām cilvēka izraisītām katastrofām un citām humānām katastrofām. Tā kā klimata pārmaiņas varētu izraisīt aizvien vairāk ārkārtas situāciju, tad, lai atbalstītu šīs jomas pasākumus, kuru mērķis ir pielāgoties klimata pārmaiņām, *GMES* reaģēšana ārkārtas situācijās būs ļoti nozīmīga profilakses, sagatavotības, reaģēšanas un atveseļošanas darbība Eiropā;

2) Zemes novērošanas pakalpojumi nodrošina, lai Zemes novērošanas dati un atvasinātie produkti būtu pieejami to Eiropas, valstu, reģionālo un starptautisko iestāžu vajadzībām, kuras atbild par globāla līdz vietēja mēroga bioloģiskās daudzveidības, augsnes, ūdens, mežu un valsts resursu vides monitoringu, kā arī vides politikas īstenošanu kopumā, ģeogrāfiskās informācijas apkopošanu, lauksaimniecību, enerģētiku, pilsētu plānošanu, infrastruktūru un transportu. Viens no zemes novērošanas pakalpojumiem ir klimata pārmaiņu rādītāju novērošana;

3) jūras vides novērošanas pakalpojumi sniedz informāciju par okeāna un jūras ekosistēmas stāvokli pasaules okeānu un Eiropas reģionu teritorijās. *GMES* programmas jūras vides pakalpojumi attiecas uz tādām jomām kā jūras drošība, jūras vide un piekrastes reģioni, jūras resursi, kā arī sezonālas meteoroloģiskās prognozes un klimata novērošana;

4) atmosfēras novērošanas pakalpojumi nodrošina gaisa kvalitātes novērošanu Eiropas mērogā un atmosfēras ķīmiskā sastāva novērošanu pasaules mērogā. Tie jo īpaši sniedz informāciju gaisa kvalitātes novērošanas sistēmām vietējā līdz valsts līmenī, un tiem būtu jāveicina atmosfēras ķīmiskā sastāva rādītāju novērošana;

5) drošības pakalpojumi sniedz informāciju, lai veicinātu to problēmu risināšanu, ar kurām Eiropa pašlaik saskaras drošības jomā, jo īpaši saistībā ar robežu kontroli, kuģošanas uzraudzību un atbalstu ES ārējām darbībām;

6) klimata pārmaiņu novērošana veicina šo pārmaiņu ietekmes mazināšanu un pielāgošanos tām. Tai jo īpaši būtu jāveicina būtisku klimata rādītāju, klimata novērtējumu un prognožu sagatavošana mērogā, kas atbilst tam, lai mazinātu klimata pārmaiņas un pielāgotos tām, kā arī attiecīgo pakalpojumu sniegšana;

7) pasākumi, kas rosinātu lietotājus izmantot pakalpojumus, ietver tādas tehniskās saskarnes ieviešanu, kura pielāgota konkrētajai lietotāju videi, apmācībai, saziņai un pakārtoto nozaru attīstībai;

8) datu pieejamība nodrošina, ka Zemes novērošanas datus no dažādām Eiropas misijām un citādām novērošanas infrastruktūrām apkopo un dara pieejamus, lai sasniegtu *GMES* mērķus;

9) *in situ* komponente nodrošina, ka tiek koordinēta *in situ* datu apkopošana un *in situ* datu pieejamība *GMES* pakalpojumiem;

10) *GMES* sākotnējās darbības nodrošina *GMES* kosmosa komponentes darbību un attīstību – tā ietver kosmosā izvietotu Zemes novērošanas infrastruktūru, un tās mērķis ir nodrošināt Zemes novērošanas apakšsistēmas (tostarp zemes virsmas, atmosfēras un okeānu novērošanai). *GMES* sākotnējo darbību pamatā ir jau izveidotā vai plānotā valstu vai Eiropas kosmosa infrastruktūra un kosmosa infrastruktūra, ko izstrādā *GMES* kosmosa komponentes programmā.